

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Korean tasavallan välisen puitesopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä marraskuuta 2013 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Korean tasavallan välisen puitesopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön

alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta (HE 163/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- yksikön päällikkö Johan Schalin, lähetystöneuvos Sami Leino ja kaupallinen sihteeri Juuso Moisander, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi toukokuussa 2010 allekirjoitetun Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Korean tasavallan välisen puitesopimuksen sekä lait sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta.

Korean tasavallan kanssa tehty puitesopimus on luonteeltaan sekasopimus, joka sisältää sekä jäsenvaltioiden että Euroopan unionin toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Puitesopimuksella kumotaan ja korvataan vuonna 1996 Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Korean tasa-

vallan välillä tehty, vuonna 2001 voimaan tullut kauppaa ja yhteistyötä koskeva puitesopimus. Puitesopimuksen päivittäminen tuli ajankohtaiseksi Euroopan unionin aloitettua neuvottelut Korean tasavallan kanssa vapaakauppasopimuksesta.

Sopimuksen tavoitteena on lisätä monenkeskistä yhteistyötä useilla eri aloilla ja syventää laaja-alaista kumppanuutta sekä vuoropuhelua Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Korean tasavallan välillä.

Sopimuksessa korostetaan hyvää hallintoa, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen merkitystä sekä yhteistyötä globaaleissa

haasteissa. Puitesopimus sisältää tärkeimpinä osa-alueina suunnitelmallisen yhteistyön kestävä kehityksen ja ympäristösuojelun alalla, yhteistyön joukkotuhousteiden leviämistä vastaan, sekä toimet terrorismia ja kansainvälistä rikollisuutta vastaan. Sopimuksen kauppasuhteita koskevia määräyksiä tarkentaa sopimuspuolten välillä tehty vapaakauppasopimus.

Sopimus on tarkoitettu tulemaan voimaan sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sopimuksen hyväksymistä koskevien menettelyjen saattamisesta päätökseen. Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä ehdotus laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan suhteessa Korean tasavaltaan. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Suomi on ilmoittanut sopimuksen loppumääräysten mukaisesti sopimuksen hyväksymisestä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Käsiteltävänä olevan puitesopimuksen tavoitteena on edistää ja syventää laaja-alaista kumppanuutta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Korean tasavallan välillä. Puitesopimus sisältää määräykset poliittisen vuoropuhelun edistämistä, yhteistyöstä alueellisissa ja kansainvälisissä järjestöissä ja yhteistyöstä talouden, kestävä kehityksen, koulutuksen ja kulttuurin sekä oikeus- ja sisäasioiden alalla. Sopimuksen kauppasuhteita koskevia määräyksiä tarkentaa sopimuspuolten välillä tehty vapaakauppasopimus, joka on tulossa eduskunnan käsittelyyn keväällä 2014.

Valiokunta on korostanut Aasian poliittisen ja taloudellisen merkityksen vahvistumista ja pitää tärkeänä, että EU vahvistaa kumppanuuksia alueen maiden kanssa. EU on suurin ulkomainen investoija Korean tasavallassa, ja Korean tasavalta on EU:n toiseksi suurin vientialue Kiinan jälkeen. Korean merkityksen arvioidaan kasvavan myös Suomen taloussuhteissa. Korean niemimaan tilanne on Korean tasavallan suhteen keskeinen ulkopoliittinen kysymys. EU on osallistunut kansainvälisiin Pohjois-Korean ydinaseohjelman vastaisiin ponnisteluihin. Va-

liokunta pitää tärkeänä, että sopimus tukee osaltaan säännöllistä vuoropuhelua Aasian ja Tyynenmeren alueen turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Valiokunta on lausunnossaan (UaVL 5/2009 vp) puoltanut puitesopimuksen tekemistä. Valiokunnan esittämät näkemykset on sisällytetty sopimukseen. Sopimuksen mukaan yhteistyö perustuu yhteisille periaatteille, joita ovat muun muassa demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien edistäminen. Valiokunta toteaa, että mm. ihmisoikeuksien kunnioittaminen on sopimuksen olennainen osa ja siten sopimusrikkomuksen perusta. Sopimuksen mukaan sopimuspuoli voi keskeyttää sopimuksen tai muun samaan institutionaaliseen kehukseen kuuluvan sopimuksen soveltamisen sopimuksen olennaisiin osiin kohdistuneen rikkomuksen seurauksena. EU:n ja Korean tasavallan välinen vapaakauppasopimus kuuluu tähän institutionaaliseen kehukseen. Tämä merkitsee, että esimerkiksi merkittävien kauppaetuksien tai muiden vapaakauppasopimukseen sisältyvien taloudellisten etuuksien myöntämisen keskeyttämistä voitaisiin käyttää sanktiona joukkotuhousteisiin tai ih-

misoikeuksien kunnioittamiseen liittyvien toimien laiminlyönnissä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitettun sopimuksen siltä osin kuin sopimus kuuluu Suomen toimivaltaan ja

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Timo Soini /ps	Annika Lapintie /vas
vpj.	Pertti Salolainen /kok	Maria Lohela /ps
jäs.	Jouni Backman /sd	Tom Packalén /ps
	Jörn Donner /r	Aila Paloniemi /kesk
	Ilkka Kanerva /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Ilkka Kantola /sd	Ben Zyskowiec /kok
	Saara Karhu /sd	vjäs. Seppo Kääriäinen /kesk
	Mari Kiviniemi /kesk	vjäs. Riitta Myller /sd.
	Katri Komi /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Raili Lahnalampi.